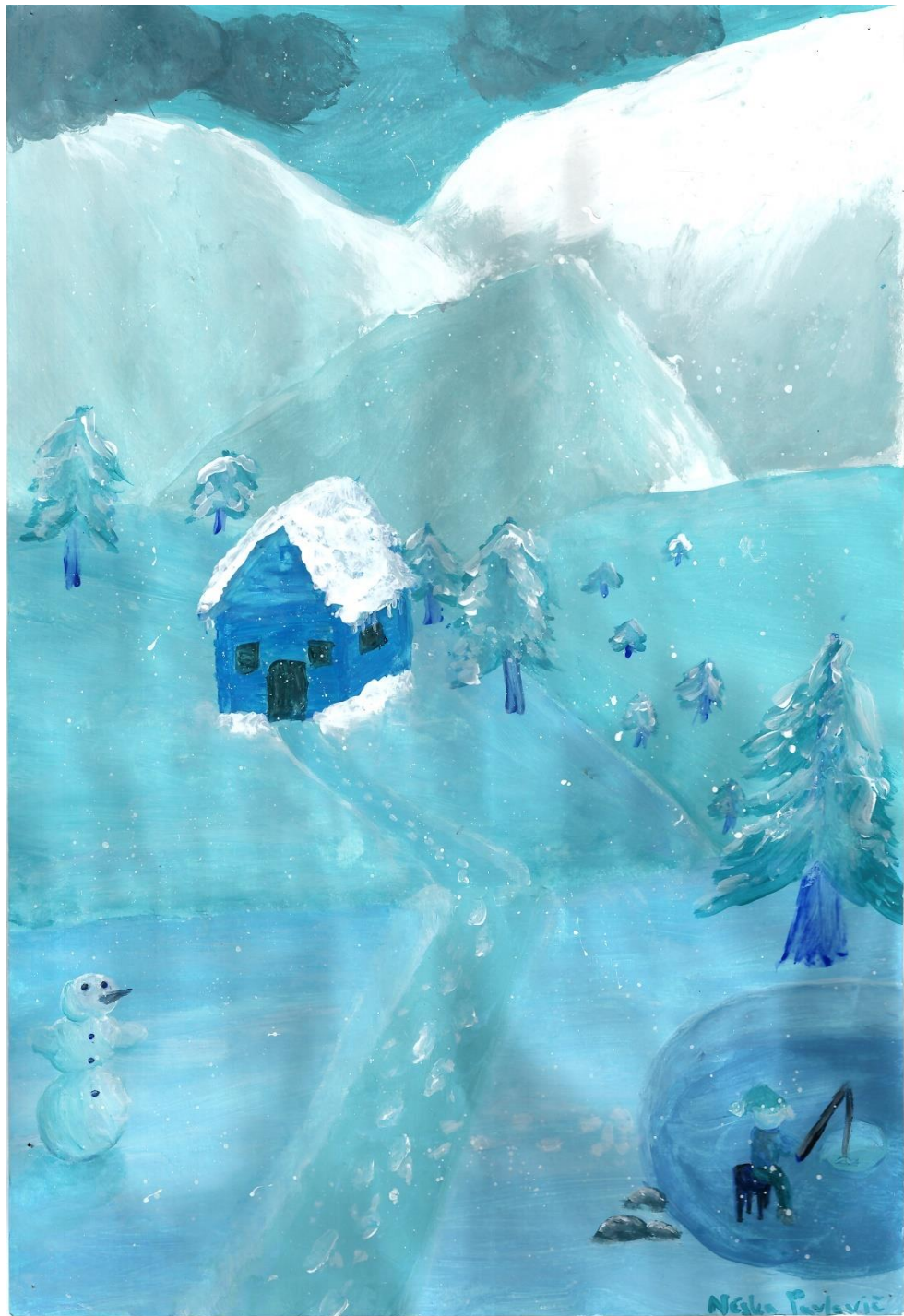

Villa sancti Martini

Šolski časopis OŠ Šmartno pod Šmarno goro

Slika: Neja Pavlovič

september 2022 – februar 2023, št. 1 (20. 2. 2023)

Pozdravljeni, bralci časopisa Villa sancti Martini!

Letošnje šolsko leto je v uredništvo šolskega časopisa zapihal svež veter in prinesel nove člane, ki so hitro spoznali, da bo treba zavihati rokave, napeti možgane in zbrati ves potreben pogum, da bodo lahko ustvarili svoje prve prispevke za šolski časopis.

Od ideje do končnega izdelka pa je kar dolga pot, a se z vztrajnostjo vedno pride do zelenega cilja. Mladim novinarjem je uspelo.

V prvi številki si lahko preberete nadvse zanimive intervjuje, anketo ali se podate na reševanje križank. Poleg tega pa lahko stopite v svet mladih misli, prvih literarnih podvigov in občudujete likovne izdelke naših učencev.

Zahvaljujem se vsem učencem, ki so prispevali svoja dela, in vsem učiteljicam, ki ste učence spodbujale in dela učencev poslale na uredništvo.

Članom uredništva čestitam za uspešno opravljeno delo in izid prvega glasila Villa sancti Martini v letošnjem šolskem letu.

Želim vam prijetno branje.

Maja Komjanc, mentorica

Uredniški odbor časopisa Villa sancti Martini: Ela Gorenc, David Jakob Peršin, Klara Žinko, Kiara Bručan, Tina Korenč, Nina Santner, Anaja Savšek, Monika Skobe, Jure Snoj Cedilnik, Lana Soklič, Žiga Tomc, Nicholas Ručigaj in mentorica Maja Komjanc

Avtorica slike na naslovnici: Nejka Pavlovič

Oblikovanje časopisa: Maja Komjanc

Likovna priloga: Renata Kern

Tisk: Gregor Dolenec

Šmartno, 20. 2. 2023

VSEBINA

INTERVJU: Bilo je enostavno v meni – intervju s Tonetom Gašperjem (Nina Santner, str. 5)
☼ **Za vedno gasilec** – intervju z Bogdanom Snojem (Jure Snoj Cedilnik, str. 7) ☼ **Les ni hec** – intervju z Davidom Peršinom ☼ **Adrenalin in prekrasen razgled** – intervju z Igorjem Damjanom (Erik Hozjan, str. 11) ☼ **Nov dom za dvajset otrok** – intervju z Lyubov Bručan (Kiara Bručan, str. 14) ☼ **Imate zelo prijazne in dobrodušne ljudi** – intervju z Denisom Nichikom (Ela Gorenc, str. 20)

ZRCALCE, ZRCALCE NA STENI POVEJ: Klic po spremembah – razmišljanje dveh devetošolcev (Luka Tršek, Mia Ignjatovič, str. 24) ☼ **Lenoba ali delo** – razmišljanje dveh osmošolk (Karolina Mavrič, Pia Sečnik, str. 26)

PREBRANO PREOBLIKOVANO: Intervju z volkodlakom (Pavlina Kovač, str. 27) ☼ **Galjot** (Karolina Mavrič, str. 28) ☼ **Moj oče galjot** (Pia, Sečnik, str. 29)

JEZIKOVNI KOTIČEK: Astérix et Obélix se rencontrent – *la bande dessinée* (Julija Hladnik, str. 22) ☼ **Astérix et Obélix se rencontrent** – *la bande dessinée* (Tara Kapler, str. 23)

RIMA PESNIKA LOVI: Panda (Neja D. Z., str. 32) ☼ **Dober dan** (Zala, str. 32) ☼ **Umivanje rok** (Vida Kresal, str. 33) ☼ **Artur** (Ožbej Črnkovič, str. 33) ☼ **Nogometna žoga** (Tin Perić, str. 33) ☼ **Barve sveta** (Ela Gorenc, str. 35) ☼ **Veselje in sreča** (Maja Zorc, str. 36)

ANKETA: Biti prvošolček – *kratka anketa* (Tina Korenč, Lana Soklič, str. 30)

MOŽGANČKI NA ZABAVI: Slavni slovenski arhitekt – *nagradna križanka* (Klara Žinko, str. 17) ☼ **Sestavni deli računalnika** – *nagradna križanka* (Nicholas Ručigaj, str. 18) ☼ **Gobarski izziv** – *nagradna križanka* (Žiga Tomc, str. 19)

LIKOVNA PRILOGA: Zimska krajina (Julija Hladnik, str. 4) ☼ **Zimsko veselje** (Nikolina Grabež, str. 16)

RISBE IN SLIKE: Pavlina Kovač, Julija Čuk, Jade Frezard, Žiga Tomc, Janez Čampa, Klara Okorn, Zala Jančar, Marcel Mavrič, Naja Hurwits, Zala, Vida Kresal, Žiga Trček, Zarja Pogačnik, Tadej Merše

Avtorica: Julija Hladnik, *Zimska krajina*, (tempera)

Priloga 1 v časopisu Villa sancti Martini, št. 1/23

Bilo je enostavno v meni – intervju s Tonetom Gašperjem, zborovodjo in bivšim ravnateljem Osnovne šole Mislinja

Tone Gašper je glasbenik, pevec, zborovodja in bivši ravnatelj OŠ Mislinja, v kateri je delal več kot 40 let. Glasbo obožuje že od otroštva in posvetil ji je velik del svojega življenja. Med jesenskimi počitnicami sem ga obiskala in ga vprašala vse o njegovem delu zborovodje.

Kako dolgo se že ukvarjate z glasbo?

Januarja bom imel koncert ob 80-letnici (njegova starost, op. a.) in 60. obletnici zborovodstva.

Kaj vas je navdušilo nad glasbo?

Ni bilo navdušenje, bilo je enostavno v meni, rad sem imel glasbo in rad sem pel. V prvi službi sem takoj vodil otroški pevski zbor.

Slišala sem, da znate igrati na veliko različnih glasbil, katerih?

Učil sem se najbolj violino, pri zborovodskem delu sem imel raje klaviature, ker je tonski obseg violin previsok in ne ustreza moškim glasovom.

Tone Gašper, zborovodja

S svojimi skupinami ste velikokrat potovali izven Slovenije. Katera tuja država vam je bila najbolj všeč?

Ne morem reči, da mi je bilo kje bolj všeč kot drugje, ali v Iranu, na Norveškem, v Estoniji, na Japonskem, Avstraliji ...

Kaj vam je bilo najbolj zanimivo pri drugih kulturah?

Z drugo kulturo smo se srečali na Japonskem, v

Južni Ameriki, Peruju ... Najbolj mi je bilo zanimivo, kako drugačen je na primer v Iranu njihov način oblačenja, v Južni Ameriki pa njihova glasba.

Ste kdaj gostili kakšne tuje glasbenike?

Ne, smo pa sodelovali z Japonci, Argentinci in z drugimi, ki so gostovali tu v Slovenj Gradcu.

INTERVJU

Ali imate kakšno zgodbo ali anekdoto iz svojih potovanj?

Ko smo v Teheranu peli, smo med petjem slišali vreščanje navdušenih žensk, v ZDA pa, ko je potomec Slovencev jokal ob spominu na pesmi, ki mu jih je pela njegova mama.

Koliko zborov ste vodili?

Vodil sem dva šolska zbora, dva moška zbora, tri moške oktete in mešani pevski zbor. Najboljša pa sta bila oktet Lesna Slovenj Gradec in

Tone Gašper

zdajšnji Carinthia Cantat.

Kateri zbor je bil najbolj zahteven za vodenje?

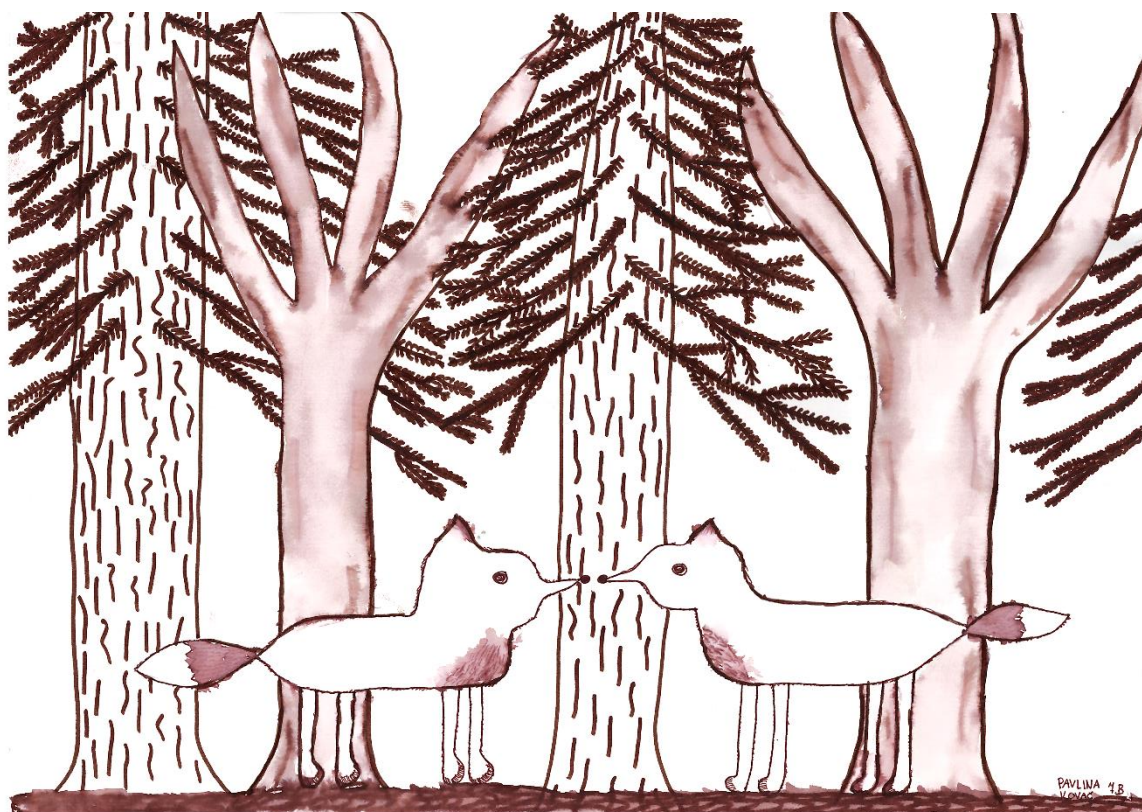
Najbolj je bil za vodenje zahteven Carinthia Cantat, saj prepevamo tudi bolj zahtevno pevsko literaturo.

Kako dolgo vadite eno pesem, preden ste zadovoljni in jo zapojete na nastopu?

Odvisno od zahtevnosti. V Carinthia Cantat je to precej hitro, saj so dobri izobraženi pevci. V povprečju vzame tri vaje, torej okoli tri ure, saj ne vadimo ves čas ene pesmi. Ker so pevci notalni, in tako kot mi beremo knjigo, oni berejo note.

Hvala vam za vaše odgovore. Želim vam veliko uspeha pri vašem delu.

Foto: Osebni arhiv
Toneta Gašperja

PAVLINA K. B.

Risba: Pavlina Kovač

Za vedno gasilec – intervju z Bogdanom Snojem, predsednikom PGD Tacen

Vedno rad prisluhnem svojemu dediju Bogdanu Snoju, predsedniku PGD Tacen, ko govori o gasilskih intervencijah in iskalnih akcijah. Njegovo delo in njegova predanost me navdušujeta. Za ta intervju sem se odločil zato, ker je moj vzornik in ker bi rad postal tako dober gasilec in človek kot on. Pomagal bi drugim, ki si v določenih trenutkih ne morejo sami.

Kdaj ste postali predsednik?

Predsednik sem postal leta 1989, izvolil me je občni zbor, ki je največji organ društva.

Katerega leta je bilo ustanovljeno vaše društvo oz. koliko časa obstaja?

Ustanovljeno je bilo leta 1889 in obstaja 124 let.

Koliko članov ima PGD Tacen?

Ima 110 članov, od tega 25 pionirjev in mladincev, 40 poklicnih, 35 prostovoljnih, 15 veteranov in tudi reševalce iz vode in prve pomoči.

Kdaj ste se začeli zanimati za gasilstvo?

Pri osemnajstih letih.

Bogdan Snoj – moj dedek

Ali so se starši strinjali s tem poklicem?

Ja, so se.

Kakšna je razlika med gasilstvom danes in nekoč?

Ta razlika je kar velika, gozdne požare smo gasili z metlami in vejami. Kasneje smo dobili

nahrbtnjače in še kasneje gasilske avtomobile.

Ali ste tudi včasih imeli džip ali ste morali iti peš po ponesrečenca na Šmarno goro?

Morali smo iti peš po ponesrečenca, ko sem bil že jaz predsednik, smo pa kupili džip. Džip pa uporabljamo tudi za reševanje iz Save, saj ima na strehi dva čolna.

Ali se za gasilstvo zanima več otrok kot včasih?

Zanima se skoraj 70 % več otrok.

Kateri je bil vaš največji požar, ki ste ga gasili?

Največji požar, ki sem ga gasil, je bil v Medvodah, in to je bila tovarna Color Medvode.

INTERVJU

Gasilska oprema

Ali ste kdaj otrpnili med požarom oziroma vas je bilo kdaj strah, ko ste morali gasiti?

Ne, nikoli.

Kakšno območje zajema PGD Tacen?

Zajema celoten Tacen, Šmartno in Šmarno goro ter Savo.

Ali ste tudi vi gasili na Krasu?

Ja, in to kar štirikrat.

Ali ste kdaj rešili koga, ki bi skoraj umrl?

Ja, in to dvakrat. Prvič sem rešil gospoda v vasi Zagorje, na Hrvaškem. Na zadnjem ovinku pred to vasjo je zletel s ceste proti morju. Kašnih deset metrov pred morjem se je ujel na hrastu. Ta gospod je bil zelo hudo poškodovan, zato sem mu zavezal nogo in ustavil krvavitev. Drugi primer pa se je zgodil med popravilom kombija. Podstavek je zdrsnil in gospod je bil ob prst leve roke. Jaz sem ga zavezal nad komolcem in ga rešil.

Ali ste si kdaj po požaru ogledali požarišče?

Vedno, saj moramo pogledati, poslikati in poiskati vzrok požara.

Katera odlikovanja pa ste prejeli?

Prvega sem prejel v bivši Jugoslaviji, to je zlata zvezda s srebrnim vencem, tudi zlato sekiro, ki jo redko kdo dobi iz gasilskih vrst, saj jo prejema jo župani občin.

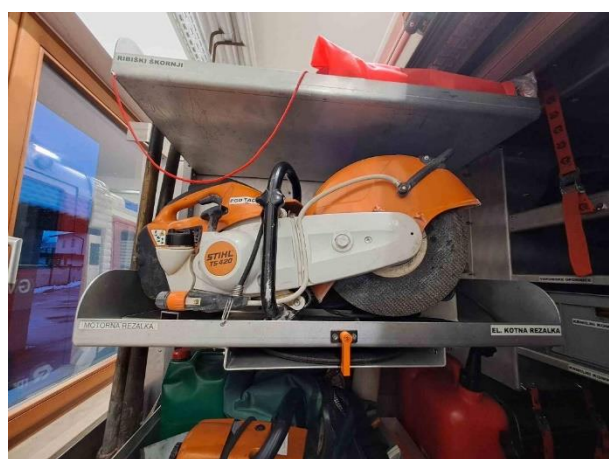
Kaj počnete v prostem času?

Sprehajam se z družino, redno tudi hodim v gasilski dom.

Hvala za Vaše sodelovanje .

Pogled v notranjost gasilskega vozila

Gasilska oprema

Foto: Jure Snoj Cedilnik

ANAJA SAVŠEK

Les ni hec – intervju z Davidom Peršinom, navdušenim oblikovalcem lesa

Slišala sem, da se David Peršin, učenec 7. a razreda, v prostem času ukvarja z obdelovanjem lesa. To se mi je zdelo zelo zanimivo, zato sem z njim naredila intervju. Izvedela sem veliko zanimivega

Kdo te je navdušil za izdelovanje izdelkov iz lesa?

Moj stric Damjan je strojnik. Doma se ukvarja z obdelovanjem lesa. Ko sem prišel do njega, me je njegova delavnica zelo navdušila. Nato sem si za Miklavža zaželel namizno vbodno žago. Dokler nisem dobil dosti svojih strojev, sem delal z očetovimi. Pri delu me je oči zmeraj podpiral.

Kaj je bil tvoj prvi izdelek?

Stojalo za svinčnike za učiteljico matematike. Še zdaj ga ima na pisalni mizi v učilnici. Nanj sem bil zelo ponosen.

Lesen traktor, izdelan za stričev rojstni dan leta 2021

Žoga iz lesa

Katere pripomočke uporabljaš pri svojem delu?

Pri svojem delu uporabljam tračno žago, motorno žago, tračni brusilnik, krožno žago, vrtalni stroj in še druge pripomočke in stroje.

Kako se je potrebno zaščititi?

Roke si je potrebno zaščititi z rokavicami, telo si zaščitimo z delovno obleko, oči pa z delovnimi zaščitnimi očali. Kadar

delam z motorno žago, pa moram obvezno nositi tudi zaščitno čelado z mrežo.

Ali ti kdo pri delu kdaj pomaga?

Pri določenih stvareh oči.

Na kater svoj izdelek si do zdaj najbolj ponosen?

Na mlaj, ki sem ga izdelal za obletnico mojega strica Damjana.

Kje pa dobiš ideje za izdelke?

Na internetu ali pa v svoji glavi.

Iz katerega lesa izdeluješ izdelke?

Ne vem točno.

Ali želiš svoj hobi spremeniti v svoj poklic?

Rad bi in imam že tudi delovni prostor v naši hiši.

INTERVJU

Najlepša hvala za tvoje odgovore in želim ti, da bi še naprej z navdušenjem oblikoval različne izdelke iz lesa.

David pri delu

Leseno srce

Davidova delavnica

Foto: David Peršin

Risba: Julija Čuk

Adrenalin in prekrasen razgled – intervju z Igorjem Damjanom, jadralnim padalcem

Imel sem to srečo, da sem se srečal z zanimivim športom, to je jadralnim padalstvom. Ker mi je le-ta hitro prirasel k srcu, sem se odločil, da bom za šolski časopis intervjuval Igorja Damjana, ki se s tem športom ukvarja že več let.

Kdo vas je navdušil za jadralno padalstvo in koliko let se že ukvarjate s tem športom?

Prijatelj je na spletnih straneh našel zelo ugodno ponudbo za začetni tečaj jadralnega padalstva in sva rekla, da bi se ga lahko udeležila.

Kaj je obvezna oprema za jadralno padalstvo in zaščitna oprema?

Za jadralno padalstvo obvezno potrebujemo padalo, sedež, topla oblačila, pohodniško opremo in pohodne čevlje. Obvezna zaščitna oprema pa je: čelada, rokavice, rezervno padalo. Rezervno padalo potrebujemo v primeru izgube vzgona primarnega krila, kar pomeni v primeru, če se nam padalo podre.

Kakšno vreme je dobro za vzlet?

Jadralno padalo ni kot klasično padalo, ki ga uporablja vojska, ko skače iz letal in ki zgolj upočasnjuje padanje, ampak je krilo kot pri letalu. Je aerodinamične oblike kot pri letalu. Dobri pogoji za letenje so suho vreme, nepremočen in nesunkovit veter primernih smeri, ki so odvisne od usmerjenosti vzletišča.

Kje in kako poteka učenje oziroma kje si lahko pridobimo veščine, da lahko začnemo jadrati?

Učenje poteka v šolah za jadralne padalce. Začne se z začetniškim

tečajem, kjer se naučiš osnov upravljanja s padalom. Nadaljuje se z nadaljevalnim tečajem, v katerem mora tečajnik opraviti petdeset višinskih poletov. Nato pa se lahko prijavi na izpit za pilota jadralnega padala.

Ali ste včlanjeni v kakšno društvo?

Piloti so včlanjeni v društva jadralnih padalcev, ki so včlanjena v Zvezo za prosto letenje Slovenije. Jaz sem včlanjen v društvo Klub

INTERVJU

jadrlnih padalcev Kriška gora, KJP Kriška gora.

Ali je veliko zanimanja za ta šport?

Zanimanja za jadrlno padalstvo je vedno več.

Ali se za ta šport navdušuje več deklet ali več fantov?

Za ta šport se navdušuje več fantov.

Na kaj vse mora paziti jadrlni padalec, ko je v zraku?

Pozoren mora biti na vse ostale zrakoplove in upoštevati pravila srečanja z njimi. Upoštevati mora zračni prostor, torej kje in koliko visoko je dovoljeno leteti. Pozoren mora biti tudi na letalne razmere in spremembe vremena.

Kolikšna je bila najvišja nadmorska višina, ki ste jo dosegli?

Okoli 3000 m.

Koliko časa ste bili najdlje v zraku?

Okoli štiri ure.

Kje v Sloveniji so najbolj primerne točke za jadrlno padalstvo? Kam vi najraje odhajate, zakaj?

Vadba na šolskem terenu

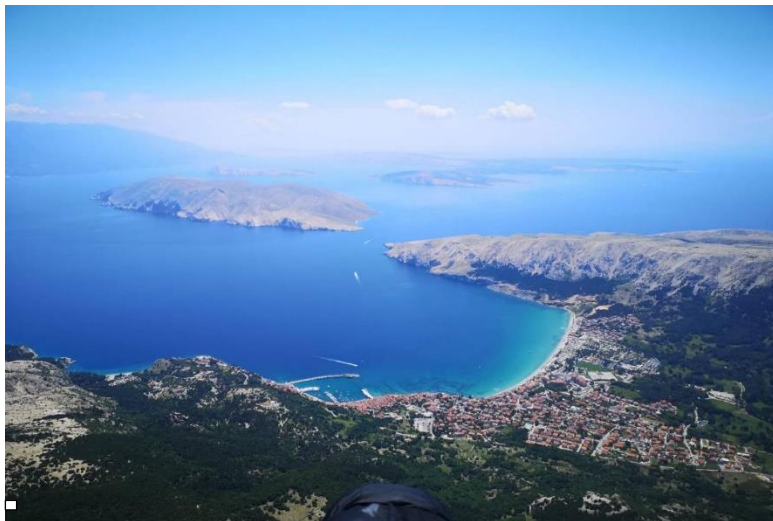
Najlepši leti v Sloveniji so v Posočju in Julijskih Alpah, seveda pa so zanimiva mesta tudi drugje. Jaz najraje odhajam v Karavanke zaradi same bližine. Praktično se da povsod v Sloveniji leteti razen v Prekmurju zaradi nizkih vrhov. V Prekmurju pa se pilota s posebno vlečno napravo, ki je pritrjena na avtomobil, povleče na višino, na kateri lahko ujame termiko. Termika je steber dvigajočega se zraka, ki nastane, ko sonce ogreva tla.

Ali se Vam je že kdaj pripetila kakšna nesreča? Kako ste ukrepali?

Na srečo se mi še nič ni zgodilo.

Imate tudi tekmovanja?

Obstajajo različni tipi tekmovanj. Najbolj popularna so tekmovanja v preletih, pri katerih morajo piloti preleteti od ene do druge točke ali več točk v čim krajšem času. Imamo pa tudi t. i. tekmovanje *hodi in leti*, pri katerih se meri čas hoje ali teka od izhodišča do vzletišča in natančnost

Pogled na Baško, Hrvaška

pristanka na piko. Imamo tudi tekmovanja, pri katerih se ocenjujejo akrobatski manevri.

Nam lahko natančneje razložite, kaj so akrobatski manevri in kateri so?

To so npr. spirale in lupingi idr.

Kdaj lahko letite v Sloveniji? Je čas letenja omejen?

Čas letenja je v Sloveniji zakonsko omejen od pol ure pred sončnim vzhodom do pol ure po sončnem zahodu.

Zakaj je Vam všeč jadralno padalstvo?

Všeč mi je zaradi adrenalina med vzletom

in prekrasnega razgleda, ko si visoko.

Kako je s poimenovanjem tega športa. Je pravilno jadralno padalstvo ali jadralno letalstvo?

Poimenovano je jadralno padalstvo, čeprav bi bilo zaradi narave fizike pravilneje jadralno letalstvo.

Kateri izraz uporabljate Vi?

Jaz uporabljam izraz jadralno padalstvo. Sicer pa rečemo, da gremo *letet* in ne *padat*.

Kje ste opravili vaš najlepši let z najlepšim razgledom?

Nad otokom Krk, nad mestom Baška.

Hvala za Vaše sodelovanje. Želim Vam še veliko lepih in varnih poletov.

Začetni tečaj na šolskem terenu

Foto: Edi Halilović in Igor Damjan

Nov dom za dvajset otrok – intervju z Lyubov Bručan, vzgojiteljico v domu v Slavini pri Postojni

Med poletnimi počitnicami sem imela možnost, da sem nekajkrat odšla pomagat v dom v Slavini, vas pri Postojni, kjer je maja prejšnje leto svoje zatočišče našlo dvajset ukrajinskih otrok, sirot, ki so zbežali pred vojno, ki divja v njihovi domovini. Delo v domu je našla tudi gospa Lyubov Bručan, s katero sem naredila intervju.

Kako ste se vključili v delo z otroki iz Ukrajine?

V delo z otroki sem se zelo hitro vključila, saj so ostale skrbnice iz Ukrajine nujno potrebovale nekoga, ki ima primerno izobrazbo in govori oba jezika (slovenskega in ukrajinskega, op. a).

S katerimi težavami ste se srečali?

Največ težav je bilo pri razumevanju slovenskega jezika, saj otroci niso razumeli, kaj jim govorijo vzgojiteljice.

Koliko otrok živi v domu in kako poteka njihov dan?

V ukrajinski sirotišnici je dvajset otrok, starih do

štiri let, najstarejši jih ima sedem. Dan se prične ob 6.30, ko otroci vstanejo in opravijo jutranjo higieno. Ob 7.00 je zajtrk in ob 8.00 imamo jutranjo rekreacijo. Ob 8.30 so vodene dejavnosti vse do 10.00, ko je malica. Od 10.30 do 11.45 je gibanje na prostem in nato ob 12.00 kosilo. Ob 12.30 sledi dnevni počitek, ki traja vse do 14.00. Ob 14.30 je popoldanska malica in od 15.00 do 19.00 prosta igra. Ob 19.00 je večerja in nato ob 19.30 priprava otrok k spanju.

Koliko vzgojiteljic skrbi za otoke?

Trenutno je zaposlenih šest vzgojiteljic, ki

pomagajo pri negi in vzgoji otrok.

Ali so se otroci navezali na vas?

Otroci so zelo navezani name, prav tako sem tudi jaz navezana na njih. Verjetno je razlog, da smo tako močno navezani drug na drugega to, da prihajamo vsi iz Ukrajine.

Kakšno pomoč jim nudite?

Otrokom predvsem omogočamo socializacijo v slovensko kulturo in običaje. Učimo jih tudi besednega reševanja medsebojnih konfliktov. Nudimo jim izobraževalne temelje na podlagi kurikulumu za vrtce.

Ali se otroci učijo slovenski jezik?

INTERVJU

V dopoldanskem času se otroci učijo pravilnega slovenskega knjižnega jezika. Veliko se pogovarjamo in pojemo slovenske otroške pesmice.

Ali kateri izmed otrok že hodi v šolo?

Osnovno šolo obiskujeta dva otroka, ostali še niso dovolj stari.

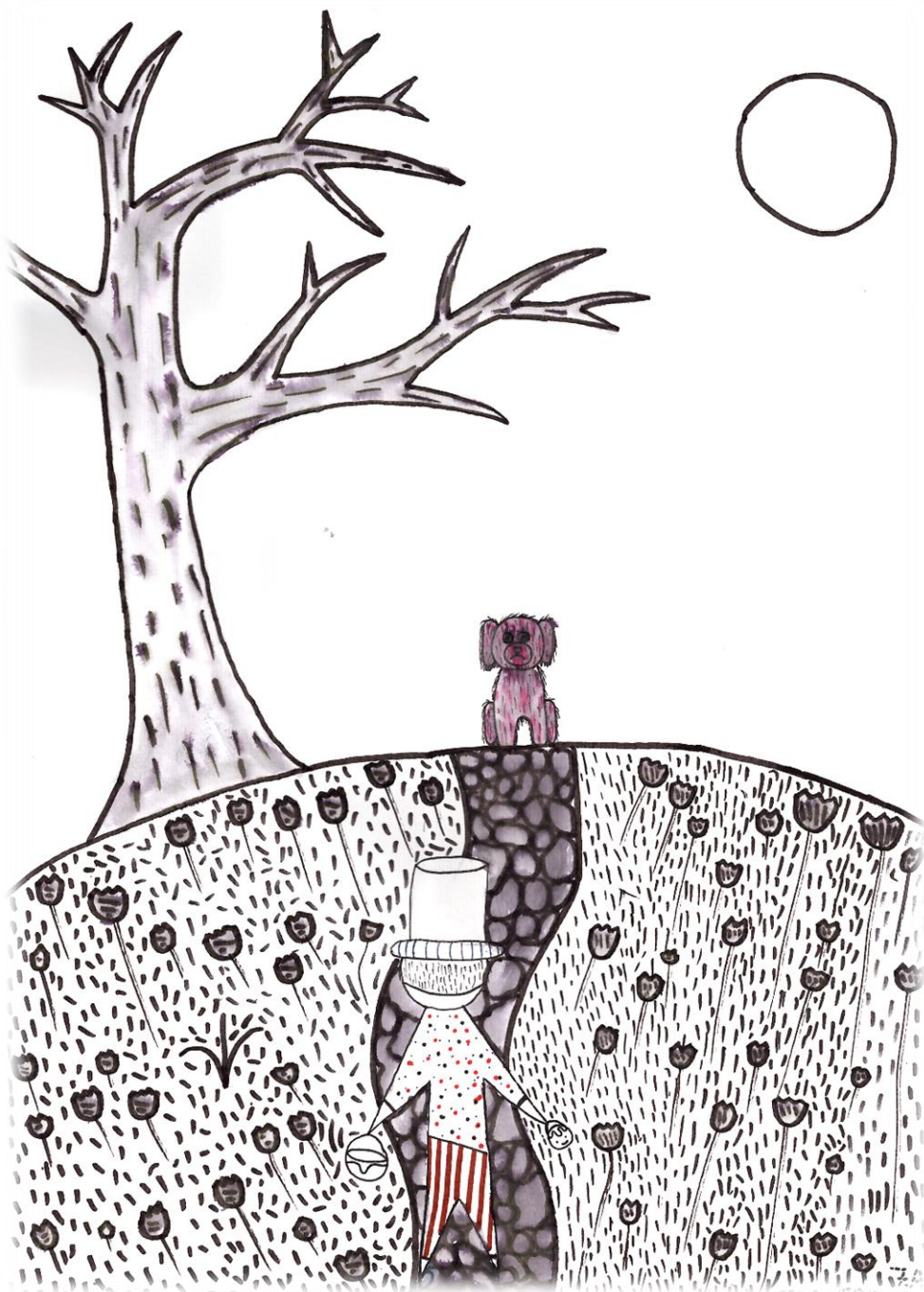
Koliko časa so otroci že v Sloveniji?

Trenutno otroci živijo v Sloveniji deset mesecev.

Kako so otroci sprejeli nov dom?

Otroci se v Slavini počutijo zelo dobro. Veseli so prijaznih domačinov, lepe okolice in dobre hrane.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje, vam in otrokom v Slavini pa želim vse dobro.

Risba: Jade Frezard

Avtorica: Nikolina Grabež, Zimsko veselje (tempera)

Priloga 2 v časopisu Villa sancti Martini, št. 1/23

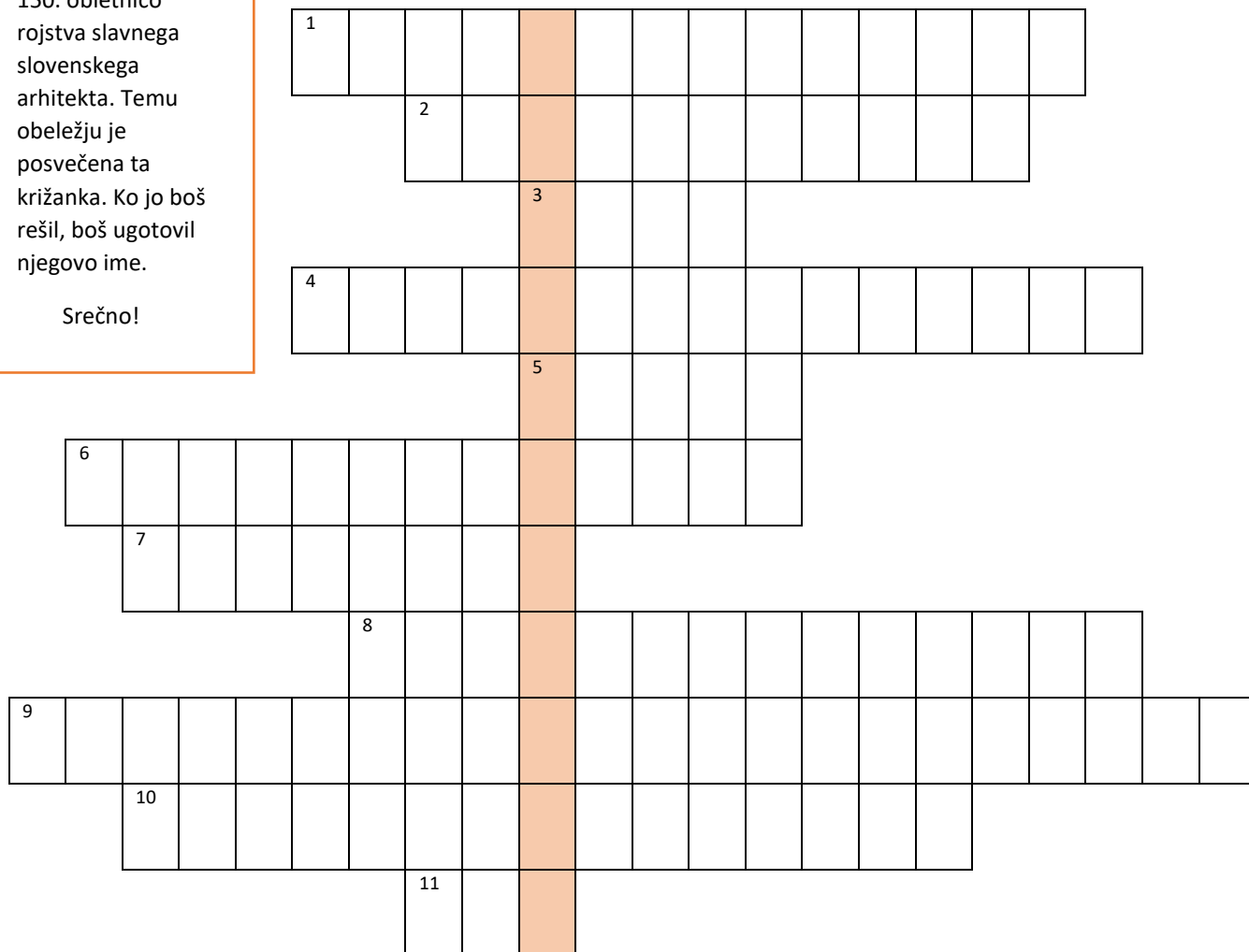
MOŽGANČKI NA ZABAVI

KLARA ŽINKO

Lani smo obeležili 150. obletnico rojstva slavnega slovenskega arhitekta. Temu obeležju je posvečena ta križanka. Ko jo boš rešil, boš ugotovil njegovo ime.

Srečno!

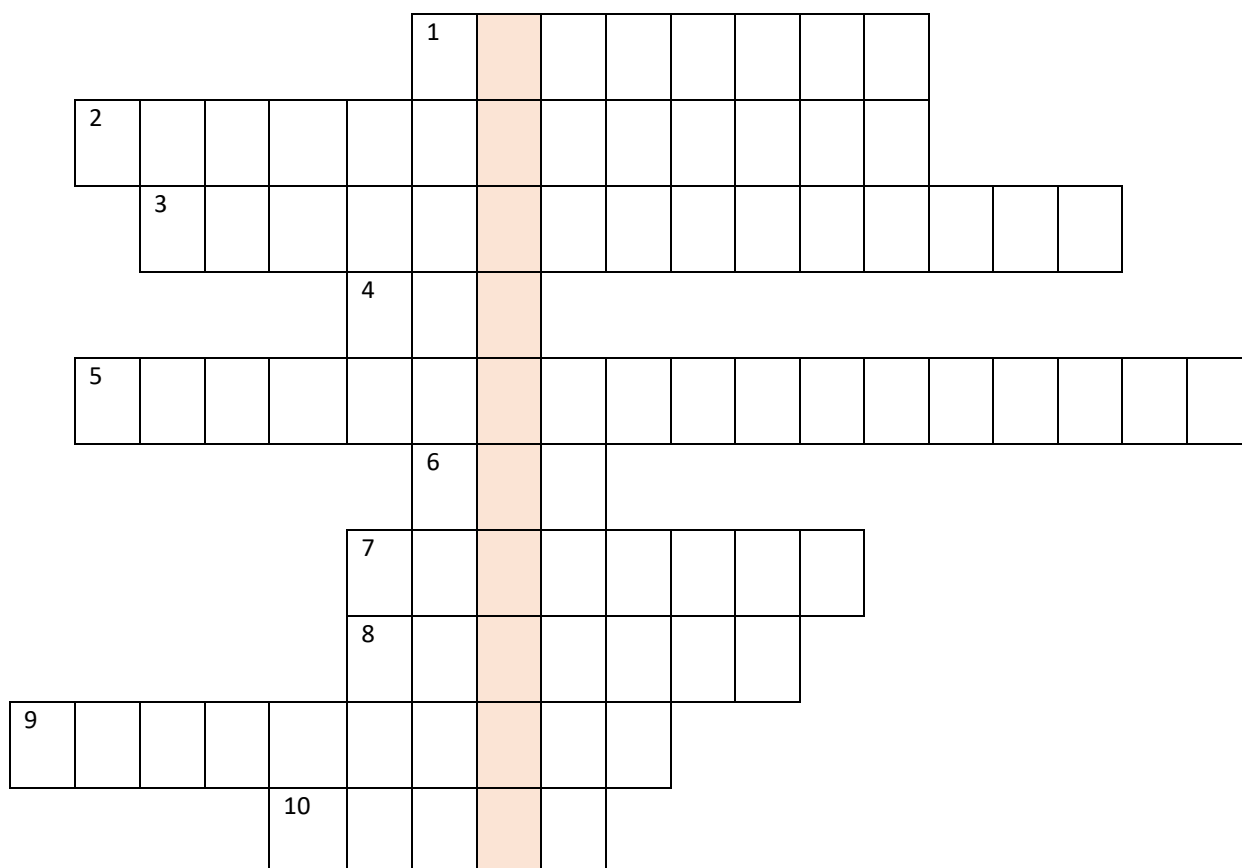
Reši križanko, geslo v rožnatem polju prepisi na listek. Napiši še svoje ime in priimek ter razred ter oddaj v nabiralnik našega časopisa do 27. 2. 2023. Trije srečni izžrebanci bodo nagrajeni.

1. Drugo ime za Šuštarški most.
2. Ime kompleksa treh mostov v Ljubljani, ki prečkajo Ljubljanico.
3. Ime centralnega pokopališča v Ljubljani.
4. Stavba prepleta med kraško cerkvijo in grškim templjem.
5. Evropsko mesto, v katerem je Plečnik pustil veliko sled.
6. Jakopičevo ...
7. Skupno ime za kompleks nekdanjega samostana nemškega viteškega reda v Ljubljani.
8. Tam je Plečnik prebival od leta 1957 do smrti.
9. Monumentalna Plečnikova stavba v središču Ljubljane.
10. Na območju med izlivom Gradiščice v Ljubljanico in Prulskim mostom stoji...
11. Kratica za *Narodno univerzitetno knjižnico*.

Sestavni deli računalnika – *nagrada križanka*

Reši križanko, geslo v rožnatem polju prepisi na listek. Napiši še svoje ime in priimek ter razred ter oddaj v nabiralnik našega časopisa do 27. 2. 2023. Trije srečni izžrebanci bodo nagrajeni.

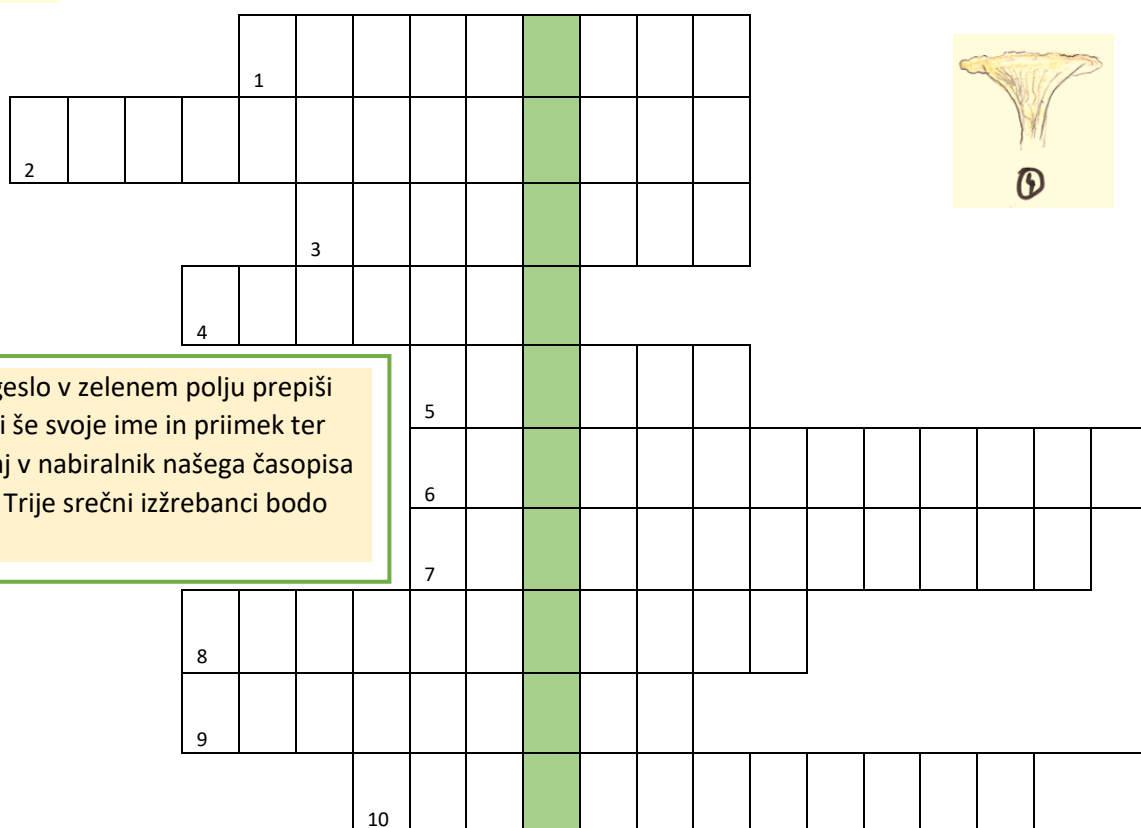

1. Osrednji del računalnika, ki skrbi za računanje in obdelavo podatkov.
2. Osnovno tiskalno veje v osebem računalniku.
3. Skrbi za prikaz slike na zaslonu.
4. Kako se reče centralnemu procesorju na kratko v angleščini?
5. Shranjuje podatke v računalniku.
6. Bralno-pisalni pomnilnik.
7. Napaja računalnik.
8. Je zaslon na osebem računalniku.
9. Tipka črke, številke in več.
10. Osnovna naprava za klikanje in je lahko povezan kablom ali pa je brezžična.

MOŽGANČKI NA ZABAVI

ŽIGA TOMC

Ste morda dobri poznavalci gob? Potem ta križanka ne bo izziv za vas. Na podlagi oštevilčenih slik v križanko vpišite imena vrst gob.

Reši križanko, geslo v zelenem polju prepisi na listek. Napiši še svoje ime in priimek ter razred ter oddaj v nabiralnik našega časopisa do 27. 2. 2023. Trije srečni izžrebanci bodo nagrajeni.

Imate zelo prijazne in dobrodušne ljudi – intervju z Denisom Nichikom

Vesela sem, da sem imela priložnost spoznati Denisa Nichika, učenca osmega a razreda, ki je šele pred kratkim prišel iz Rusije v Slovenijo, a že zelo dobro govori slovensko. Z njim sem naredila intervju o njegovih prvih vtisih o Sloveniji in šoli.

Denis, koliko časa si že v Sloveniji? Kako ti je všeč naša dežela in ljudje?

V Sloveniji sem že štiri mesece. Slovenija mi je všeč. Imate zelo prijazne in dobrodušne ljudi. Želim si obiskati veliko zanimivih in čudovitih krajev v Sloveniji.

Kako se počutiš na naši šoli? Si nad čim presenečen?

Vesel sem, da se učim v šoli v Sloveniji. Včasih mi je škoda in žalostno, da nimam nikogar, s katerim bi se lahko pogovarjal. Presenečen sem bil, da v šoli ne smemo uporabljati mobilnih telefonov ter da imamo malico po drugi šolski uri, saj v Rusiji malice sploh poznali nismo.

Ali je ruska šola enako zahtevna kot slovenska?

Če sem iskren, so slovenske šole precej poenostavljene v primerjavi s šolo v Rusiji. Učne teme so bile v moji prejšnji šoli zapletenejše, na primer nekatere teme, ki se jih učimo v osmem razredu osnovne šole v Rusiji, se jih tukaj v Sloveniji učenci učijo šele v gimnazijah.

Ali je bilo v šoli v Rusiji poskrbljeno za šolsko prehrano?

Seveda, imeli smo kosilo v ruski šoli, je pa bilo kosilo v ruski šoli slabše kot v slovenski šoli. Zato so me odjavili od kosila že v petem razredu.

Kaj pa šola v naravi? Je v Rusiji?

Bil sem presenečen, ko sem slišal za šolo v naravi. V Rusiji smo imeli nekaj podobnega taboru, vendar med učenci ni bilo popularno.

Ali je slovenščina težek jezik?

Slovenščina je precej podobna ruščini, vendar včasih ne razumem nekaterih slovenskih besed. Spreganje, konjugacija, je podobno spregatvi v ruščini, ampak včasih se mi zdi zelo nelogično.

Kako je v Rusiji organiziran pouk?

Torej, v ruski šoli sem imel veliko več ur. Znotraj razreda nismo imeli skupin, učili smo se skupaj. Dodatnega pouka šola ni sponzorirala.

INTERVJU

Kakšen je bil odnos med učenci in učitelji?

Prvič, učiteljev nikoli nismo klicali *učitelj*, vsakogar smo morali klicati po imenu in drugem imenu, po rusko: *otečestvo* (je poočetano ime, ime izpeljano iz očetovega imena, op. a.). Učitelji so bili prijazni do učencev, včasih pa so znali godrnjati.

Si opazil kakšne razlike v načinu učenja pri učencih?

Opazil sem že, da slovenski učenci, pa tudi učitelji, uporabljajo za označevanje besedila barvne markerje. V Rusiji je manjši del učencev uporabljal markerje. Lepota med študijem ni bila glavna.

Ali so bili učenci po zaključku šole uspešni?

Če sem iskren ... Kako lahko to točno vem? Zagovarjam teorijo, da je odstotek uspešnih povsod precej podoben. Lahko samo poudarim, da večina maturantov tudi po šolanju ne ve, kaj bi pravzaprav rada počela v svojem življenju. To pa

sem opazil tudi v slovenski družbi.

Denis, hvala lepa za tvoje sodelovanje. Želim ti veliko uspeha v šoli in na sploh prijetnih doživetij v Sloveniji.

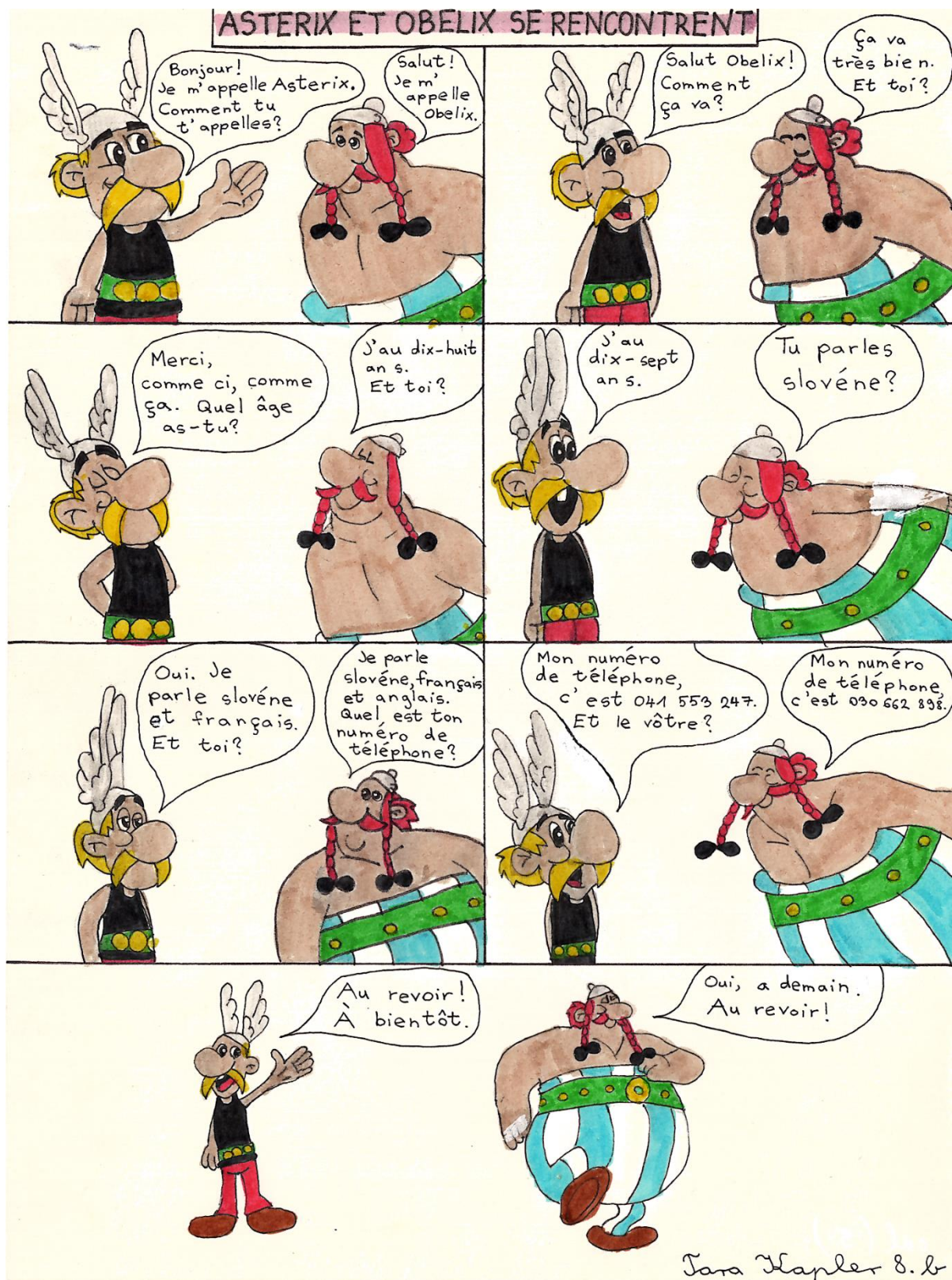

Risba: Janez Čampa

Astérix et Obélix se rencontrent – la bande dessinée

Astérix et Obélix se rencontrent – la bande dessinée

KLIC PO SPREMEBAH – razmišljanje *dveh devetošolcev*

LUKA TRŠEK

Večkrat razmišljam o tem, kaj gre v naši družbi narobe. Navzven izgleda, kot da se na svetu dogajajo same slabe stvari. Zdi se, kot da jim sploh ni konca. Le-teh težav pa se lahko znebimo samo z reformami.

Prva stvar, ki večini pride na misel, je globalno segrevanje. Ta problem je tudi najbolj zaskrbljujoč, saj se ga lahko znebimo samo, če skupaj stopi vso prebivalstvo sveta. To pa je bolj težko izvedljivo, saj je človeštvo že od samega začetka razdvojeno. Dokaz težavnosti le-tega je, da so med ljudstvi potekale mnoge vojne, ki še danes pestijo našo vrsto. Čeprav naj bi bilo reševanje sporov v današnjem času diplomatsko, torej brez vojn, ampak s pogovori, sporazumi in z iskanjem kompromisov, se mnoge še zmeraj zgodijo. Ena izmed takih je vojna med Rusijo in Ukrajino, ki je povsem brez napredka in nepotrebna, za sabo pa je pustila veliko posledic. Tako so zdaj uničena mesta, infrastruktura, polja in mrtvi mnogi ljudje, vojaki in nedolžni civilisti.

Te vse stvari so krute in težavne, a se jih bomo težko znebili, saj se bo vedno našla skupina ljudi, ki razmišlja drugače. Vsak ima svoje mnenje, kar je tudi prav, a se zaradi tega zgodi veliko trenj. Zato ne verjamem, da bi se človeštvo lahko zedinilo in stopilo skupaj ter rešilo vse težave.

Sam bi spremenil šolski sistem, saj je ta osnova vsakega posameznika in v veliki meri odloča, kaj bo le-ta delal v svojem življenju. Menim, da ima šola na človeka

celo večji vpliv kot družina, zato je to še toliko pomembneje. Uvedel bi več-stopenjsko šolanje. To pomeni, da bi se po petem razredu naredile nove skupine na osnovi znanja in želj ter interesov na različnih področjih. To bi učence bolj usmerilo v njihovo poklicno pot in jim omogočilo hitrejši začetek. Poleg tega bi uvedel zaključne teste na koncu vsakega leta. Zaradi le-teh ne bi dal vmesnih pisnih ocen, ampak samo ocene, pridobljene ustno, v obliki referatov in raziskovalnih del, ki po mojem mnenju še bolj poglobijo zanimanje učencev. Zaključni testi bi tudi objektivno pokazali znanje, saj se v njih ne bi kazal odnos med učencem in učiteljem ter bi bili za vse v državi enaki.

Vsaka reformacija se na začetku začne samo s posameznikom, ki razmišlja drugače. Sprva se večini zamisel zdi nenormalna in jo skušajo drugače misleči zatreti. Velikokrat pa se zgodi, da jo svet vzame kot novo resnico. Upam, da se bodo tako rešili tudi obstoječi problemi današnje družbe.

MIA IGNJATOVIČ

Večkrat razmišljam, kaj je v naši družbi narobe. Mladi veliko časa preživijo na socialnih omrežjih ali igrajo video igrice in s tem so izolirani od resničnega sveta.

To velikokrat pripelje do tesnobe, depresije in nezadovoljstva s samim seboj. Opažam pa tudi, da veliko mladih, ko gre danes na sprehod s prijatelji ali z družino, raje posveča pozornost svojemu telefonu kot družbi, ki ga obdaja. Današnja tehnologija je prinesla veliko dobrih in slabih stvari.

Dobra stvar je, da lahko s pomočjo telefona in socialnih omrežij lažje komuniciramo, če smo na primer oddaljeni od svojih bližnjih,

ZRCALCE, ZRCALCE NA STENI POVEJ

saj je to bistveno hitreje kot pošiljanje klasičnih pisem. Žal pa se mi zdi, da je sodobna tehnologija prinesla več slabega kot dobrega.

V času brez mobitela so se ljudje dogovorili za točno uro srečanja, danes pa vsako zamujanje opravičujemo po telefonu in je zamujanje kar naenkrat postalo nekaj normalnega.

Prav tako so nezadovoljstvo prinesla socialna omrežja, saj v njih vplivneži kažejo neresnično življenje, s katerim se najstniki primerjajo, kar pripelje do tega, da postanejo nezadovoljni sami s sabo, poleg tega pa čutijo večjo željo po materialnih stvareh.

Verjamem, da se ni prepozno in da se vsak od nas lahko odloči, da bo je z družino ali s prijatelji, odloži telefon in raje posveti svojo pozornost svojim najbližjim.

Risba: Klara Okorn

LENOBA ALI DELO – TO JE ZDAJ VPRAŠANJE – *razmišljanje dveh osmošolk ob Vodnikovi pesmi Dramilo*

KAROLINA MAVRIČ

Mislim, da je Valentin Vodnik v svoji pesmi *Dramilo* z verzi *lenega čaka strgan rokav, pal'ca beraška, prazen bokal* želel povedati, da če si len in nič ne delaš, tudi nič ne boš dosegel, če pa boš delaven, si lahko prislužiš in ustvariš marsikaj lepega.

Ne vem še točno, kaj bi rada postala oziroma kaj bi bila po poklicu, ampak sem prepričana, da bom do tega prišla z delom. Torej, da se bom učila, poslušala pri pouku, delala domače naloge, pomagala staršem ...

Menim, da vsakič, ko nekaj delaš, se tudi učiš. Tako tudi z delanjem domačih nalog dobiš znanje, ki ga boš potreboval v življenju.

Zelo se trudim, da bi še posebej ta čas, ko sem še otrok, dobila čim več znanja in pameti, da bi ju znala uporabljati v življenju.

Res je, da včasih tudi meni ne gre vse in se kakšne stvari ne naučim najbolje; to se pozna predvsem pri ocenah. Najhuje je, ko je to pri šolskem predmetu, katerega znanje mi bo v življenju koristilo.

Želim si, da bi bila v svojem življenju uspešna, predvsem pa, da bom to, kar bom delala, koristilo tudi drugim ljudem in Bogu. Želim biti dober zgled ljudem, da bom svoje

znanje uporabljala tako, da se bodo tudi drugi ljudje lahko kaj naučili od mene.

Mislim, da se iz verzov Valentina Vodnika resnično lahko naučimo, da z delom pridemo do uspeha. Z njim se popolnoma strinjam, ker to dokazujemo tudi ljudje sami. Kar koli želimo postati, bomo morali za to tudi delati.

PIA SEČNIK

Z zadnjimi verzi pesmi *Dramilo lenega čaka strgan rokav, pal'ca beraška, prazen bokal* je Vodnik želel povedati, da se nekdo, ki je len, ne bo mogel preživljati.

Kdor je len, se mu v življenju ne bo dobro godilo. Lenoba se mi zdi zelo grda stvar. Zelo se mi zdi nespametno, da bi si zaradi lenobe pokvaril življenje, bil brez doma in denarja itd.

Tudi jaz sem včasih malo lena in se mi ne da učiti ali vaditi trobente. Hitro pa me ta lenoba mine, saj se zavem, da če se ne bom učila, ne bom mogla priti na dobro srednjo šolo oziroma na tisto, na katero si želim. Če pa ne bom vadila trobente, pa se lahko zgodi, da ostanem na tekmovanju brez priznanja.

Ko bom velika, želim postati trobentačica ali pa tudi kaj drugega. Zaenkrat še nisem čisto odločena, a vem, da se bom v vsakem primeru morala truditi in trdno delati za svoj uspeh.

PAVLINA KOVAČ

Intervju z volkodlakom

NOVINARKA: Danes gostimo prav posebnega gosta. Gospod Miha Novak se nam je pridružil in upamo, da nam bo povedal kaj zanimivega. Gospod Novak je namreč volkodlak. Za začetek, gospod Novak, kako ste sploh postali volkodlak?

GOSPOD NOVAK: No ja, to je tudi ena zelo zanimiva zgodba, veste. No, moj oče, počivaj v miru, no, on je bil volkodlak. Ampak tak zaklet volkodlak in so ga tudi odkleli in potem je bil čisto navaden človek, ampak očitno to ostane malo v genih in potem sem se enkrat malo skregal z ženo, naj počiva v miru, in mi je rekla *volkodlak* in zdaj sem volkodlak.

NOVINARKA: Kdo Vam je bil v oporo v teh težkih časih?

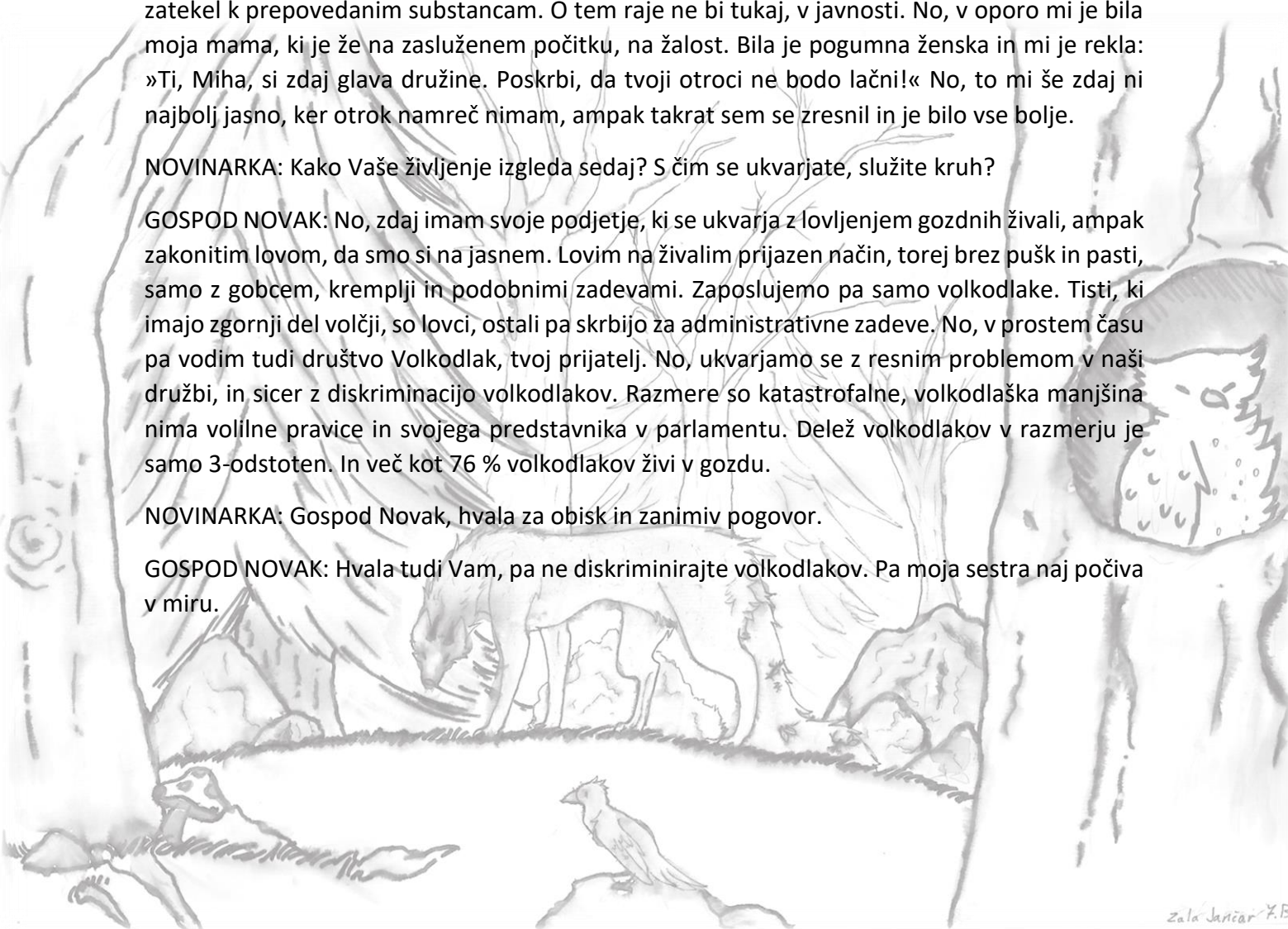
GOSPOD NOVAK: No, potem je moja žena pobegnila z mojim bratom, tudi on naj počiva v miru, in je bilo to zelo težko za celotno družino. V teh temnih časih se je moj, na žalost pokojni oče zatekel k prepovedanim substancam. O tem raje ne bi tukaj, v javnosti. No, v oporo mi je bila moja mama, ki je že na zasluženem počitku, na žalost. Bila je pogumna ženska in mi je rekla: »Ti, Miha, si zdaj glava družine. Poskrbi, da tvoji otroci ne bodo lačni!« No, to mi še zdaj ni najbolj jasno, ker otrok namreč nimam, ampak takrat sem se zresnil in je bilo vse bolje.

NOVINARKA: Kako Vaše življenje izgleda sedaj? S čim se ukvarjate, služite kruh?

GOSPOD NOVAK: No, zdaj imam svoje podjetje, ki se ukvarja z lovljenjem gozdnih živali, ampak zakonitim lovom, da smo si na jasnem. Lovim na živalim prijazen način, torej brez pušk in pasti, samo z gobcem, kremplji in podobnimi zadevami. Zaposlujejo pa samo volkodlake. Tisti, ki imajo zgornji del volčji, so lovci, ostali pa skrbijo za administrativne zadeve. No, v prostem času pa vodim tudi društvo Volkodlak, tvoj prijatelj. No, ukvarjamo se z resnim problemom v naši družbi, in sicer z diskriminacijo volkodlakov. Razmere so katastrofalne, volkodlaška manjšina nima volilne pravice in svojega predstavnika v parlamentu. Delež volkodlakov v razmerju je samo 3-odstoten. In več kot 76 % volkodlakov živi v gozdu.

NOVINARKA: Gospod Novak, hvala za obisk in zanimiv pogovor.

GOSPOD NOVAK: Hvala tudi Vam, pa ne diskriminirajte volkodlakov. Pa moja sestra naj počiva v miru.

KAROLINA MAVRIČ

Galjot

Na galeji sem živel,
tam se mučil in trpel.
Sedem dolgih let sem čakal,
da domov sem spet prišel.

Ko sem končno spet uzrl
drago mi domačo vas,
solzo z lica sem utrl,
gledajoč materin obraz.

Še psiček me je prepoznal,
saj sem nekoč mu kost *okral*.
So skup' prišli prijatelji,
so skup' prišli sosedi vsi.

Nalili smo si *vinčeka*
in pekli smo še *pujseka*
in jedli smo in peli smo:
»Oj trajlalo, oj trajlalo.«

Risba: Marcel Mavrič

PIA SEČNIK

Moj oče galjot

Nikoli si nisem predstavljal življenja brez očeta. Oče mi je bil vedno zelo velik zgled. Čeprav je bil navaden reven kmet s petimi otroki, sme ga zelo cenil. Vedno je bil pravičen, prijazen in zvest družini. Nikoli si nisem mislil, da bom videl in doživel kaj takega kot včeraj.

Oče je kot običajno dopoldan odšel na polje. Bil je suh, vroč dan. Vse je potekalo kot po navadi. Z mamo sva skuhala kosilo, popestovala najmlajšo sestro, šivala obleke za sorojence ter opravljala še druga vsakodnevna opravila. Kot najstarejši sin ogromno pomagam mami pri gospodinjstvih opravilih. Velikokrat se javim, da bi šel pomagat tudi očetu na polje, a on pravi, da sem še premlad in da bi bilo to zame prenaporno.

Proti večeru, ko bi se oče ravno moral vrniti, me je mama prosila, naj grem v mesto po vodo. Vzel sem glinen vrč ter odšel. Z bosimi stopali sem stopal po kamnitih tleh. Topel veter mi je mršil moje črne lase in vohal sem vonj po sveži jeseni. V mestu je bilo mirno. Videl sem mestne otroke, ki so se brezskrbno igrali na trgu, ter trgovce, ki so prodajali različne dobrine. Tako sem hodil skozi mesto, dokler niso mimo mene prikorakali vojaki v srebrnih oklepih, ki so se bleščali v zadnjih žarkih zahajajočega sonca. Ob sebi so grobo držali moškega, ki je kričal in se jim upiral. Ko je pogled obrnil proti meni, me je oblila kurja polt. Srce mi je zastalo. Vojaki so v rokah držali mojega očeta. Kričal sem in jim prigovarjal, naj ga spustijo, da je nedolžen. Solze so polzele po mojih licih, glas se mi je tresel in srce mi je bilo zelo hitro. Nisem mogel pustiti, da bi mojega očeta odpeljali. Nisem mislil odnehati, a me je eden izmed vojakov prijel ter kruto odvedel do moje hiše ter me zabrisal na kamnite ploščice. Z obrazom sem močno pribil ob mrzla trda tla. Vojak mi je še rekel: »Nehaj tarnati otrok, tvoj ničvredni oče je pristal na galeji in nikoli več ga ne boš videl!« Potem pa je šel.

Ko sem vse, kar sem doživel, povedal mami, sem v njenih očeh prepoznal resnično žalost, zaskrbljenost in obup. Očeta je imela strašansko rada in brez njegove pomoči se bomo zelo težko preživljali.

ANKETA

LANA SOKLIČ

TINA KORENČ

Biti prvošolček – kratka anketa z učenci 1. b in 1. a razreda

Ker sva že malo pozabili, kako je biti prvošolček, sva se odločili, da narediva anketo z učenci prvega razreda. Zastavili sva jim nekaj vprašanj.

Jure, 1. b

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Rad se igram, da igramo nogomet.

Kakšna je šola v primerjavi z vrtcem?

V šoli se učimo, rišemo, šola je večja.

Kateri je tvoj najljubši šolski predmet?

Všeč mi je matematika.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Bil je dober. Všeč mi je bila predstava, ki smo si jo ogledali.

Kako ti je všeč šola (prostori)?

Všeč so mi učilnice.

Kaj bi se rad v šoli naučil?

Rad bi se naučil brati.

Ana, 1.a

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Všeč mi je, da rišemo in barvamo.

V čem se šola in vrtec razlikujeta?

V vrtcu počivamo, v vrtcu se ne učimo.

Kateri je tvoj najljubši šolski predmet?

Glasba.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Pojedli smo čokoladnega ježka s kokosom in popili sadni napitek. Zunaj smo se igrali.

Kako ti je všeč šola (prostori)?

Najbolj mi je všeč telovadnica.

Kaj bi se v šoli rada naučila?

Naučila bi se računati, brati in pisati.

Ema, 1. a

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Prijateljice.

V čem se šola in vrtec razlikujeta?

V vrtcu se več časa igramo ter nimamo počitka.

Kateri je tvoj najljubši šolski predmet?

Angleščina.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Dan je minil zelo hitro. Všeč mi je bil čokoladni ježek za sladico.

Kako ti je všeč šola (prostori)?

Najbolj mi je všeč telovadnica.

Kaj bi se v šoli rada naučila?

Abecedo.

Nika, 1. a

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Rada se igram, rada tudi rišem.

Kakšna je šola v primerjavi z vrtcem?

V šoli več delamo, v vrtcu spimo, v šoli je večje igrišče.

Kateri je tvoj najljubši predmet?

Angleščina.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Učiteljica nam je razkazala učilnico, spoznali smo sošolce.

Kako ti je všeč šola? (prostori)

Všeč mi je telovadnica.

Kaj bi se v šoli rada naučila?

Rada bi se naučila slovenščino.

Lukas, 1.a

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Najbolj mi je všeč šolsko igrišče.

V čem se šola in vrtec razlikujeta?

V šoli je igrišče, v vrtcu ga pa ni bilo. V šoli se učimo, v vrtcu se pa nismo.

Kateri je tvoj najljubši predmet?

Matematika.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Jedli smo čokoladne ježke, učiteljica nas je *hecala*, gledali smo predstavo.

Kako ti je všeč šola? (prostori)

Všeč mi je učilnica.

Kaj bi se v šoli rad naučil?

Računati, športati.

Niki, 1.a

Kaj ti je v šoli najbolj všeč?

Da sem spoznala učiteljice.

V čem se šola in vrtec razlikujeta?

V šoli pišemo, v vrtcu pa smo se samo igrali.

Kaj je tvoj najljubši predmet?

Matematika.

Kakšen je bil tvoj prvi šolski dan?

Gledali smo predstavo o zajčkah, jedli smo ježke, pogovarjali smo se in se spoznavali.

Kako ti je všeč šola? (prostori)

Jedilnica.

Kaj bi se v šoli rada naučila?

Abecedo, računati.

NEJA D. Z.

Panda

Panda, panda, *pandica*,
z veje je skočila.

Panda, panda, *pandica*,
le kam si se skrila?

Panda, panda, *pandica*,
kdo jo bo poiskal?

Panda, panda, *pandica*,
ko bi vsaj jaz to znal!

OOO, kdo tam v grmu se smeji?

Panda, panda, *pandica*,
pa saj to res si ti!

ZALA

Dober dan

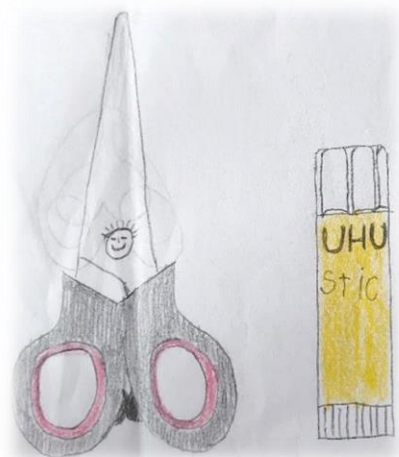
Dobro jutro, dober dan,
je še kdo zaspan?

Prazniki so mimo
in imeli smo se *fino*.

Smo v šolo se vrnili,
da bi se kaj naučili.

Beremo, računamo ...
Uf, to je kar težko!

Škarje in lepilo –
pa potrebujemo za umetnino.

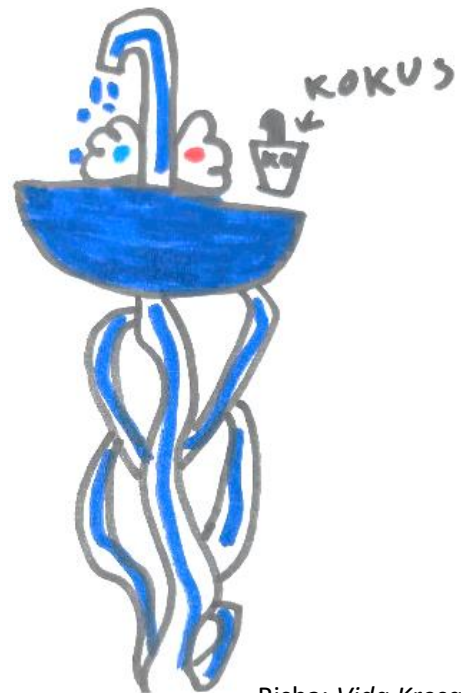
Risba: Zala

VIDA KRESAL

Umivanje rok

Ko si roke umiješ,
se na okolje ozri
in vodo zapri.

Roke si dobro namili
in splakni z vodo,
da odšli bodo bacili
in dobro nam bo.

Risba: Vida Kresal

OŽBEJ ČRNKOVIĆ

Artur

Artur je kosmata zver,
včasih uide na *špancir*,
nič ne uboga,
ne renči ...
A naš poštar – pa se ga boji!

TIN PERIĆ

Nogometna žoga

Z nogometno žogo
rad se igram,
ker z njo
preigravati znam.

Če v голу stojim,
vse žoge ulovim.

Sreča

Bodi srečen vsak dan,
bodi srečen vsak mesec,
bodi srečen vsako leto,
bodi srečen,
ko še živiš.
Naj te sreča spremlja,
kjer si
in kjer boš.

Ne vem

Ne vem,
kaj bi ti brez mene,
ne vem,
kaj bi jaz s teboj,
a oba veva, kaj bi skupaj.

RIMA PESNIKA LOVI

ELA GORENC

Barve sveta

Barva predmeta ima svojo posebnost.

Rdeča barva je kot *ampak* v besedi.

Oranžna kot pomaranča, ki jo dobiš za božič.

Rumena kot sonce, ki sveti poleti.

Zelena kot *kljukica* pri domači nalogi.

Modra kot nebo na lep dan.

Vijolična kot žafran, ki pokuka izpod snega.

Bela kot sneg

in črna kot prazen prostor.

Zarja Pogačnik 9.2

Risba: Zarja Pogačnik

MAJA ZORC

VESELJE IN SREČA

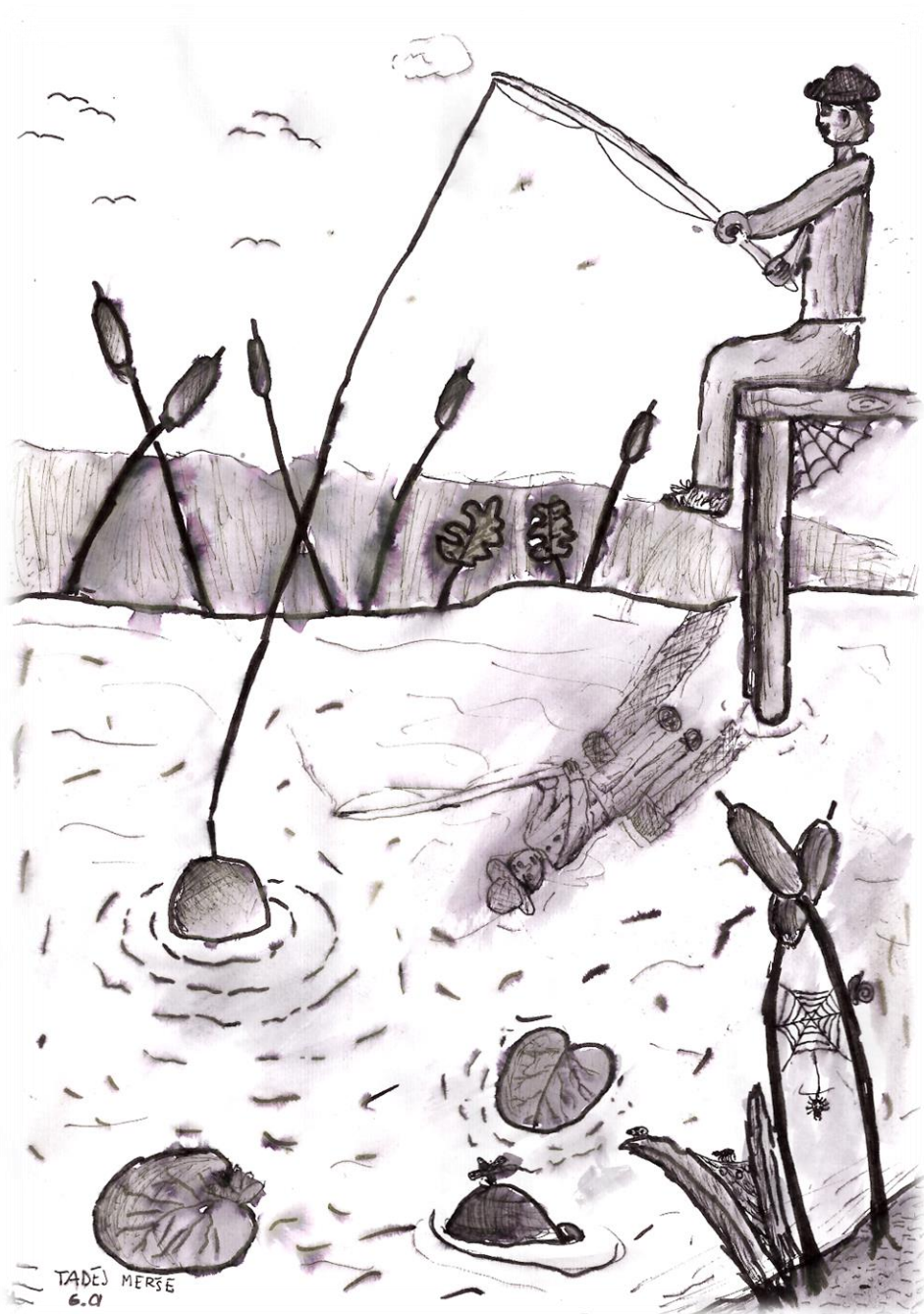
Veselje in sreča

sta lahko kot velika darilna vreča.

Kdor je vesel,
bi ves svet objel!

Kdor srečo deli,
vsa srca osvoji,
nikoli osamljen ni.

Sreča in veselje
sta kot bisera dva,
ki v svetu današnjem,
polnem jeze in zla,
čudeže delata.

Risba: Tadej Merše

